

Datum

11 februari 2026

Zaaknummer

2024-002361

Onderwerp

Voortgang wijziging Wsob, zorgplicht en rijksmiddelen bibliotheken 2027

Inlichtingen bijProvincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 3

Geachte college,

In aansluiting op onze brief van 20 mei 2025, brengen we u op de hoogte van de vorderingen van het wetgevingsproces van de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob). Gemeenten krijgen de zorgplicht om een toereikende bibliotheekvoorziening (mede) in stand te houden. Provincies worden belast met het interbestuurlijk toezicht op de gemeentelijke zorgplicht. De belangrijkste basis voor dit toezicht is het meerjarenplan, dat gemeenten in samenspraak met de bibliotheek opstellen. In 2025 en 2026 kende het Rijk aan gemeenten via de decentralisatieuitkering extra middelen toe om de ingezette verbreding en verbetering van de dienstverlening voor te zetten¹. Vanaf 2027 worden dezelfde middelen via de algemene uitkering aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Ons advies

Kort na de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen start in uw gemeenten de begrotingscyclus voor 2027. In zijn brief van 18 maart 2025 riep de minister van OCW uw college op de rijksmiddelen die bestemd zijn voor bibliotheekwerk voor dat doel te reserveren. Ons college sluit zich hierbij aan en wij gaan ervanuit dat u gehoor geeft aan de oproep van de minister. Wij adviseren u dan ook dit onderwerp mee te nemen in het overdrachtdossier voor het nieuwe college van B&W.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nlBNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2GBtw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

¹ Het gaat om € 2,90 per inwoner, met een minimum van € 100.000 per gemeente. Zesentwintig Gelderse gemeenten komen voor dit minimumbedrag in aanmerking.

Datum

11 februari 2026

Zaaknummer

2024-002361

Blad

2 van 3

Stand van zaken wijziging Wsob

In de bijlage treft u een beschrijving van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerste versie van de wettekst. De belangrijkste conclusie is dat de zorgplicht van gemeenten nagenoeg volledig in kwalitatieve termen beschreven wordt. Daardoor wordt de inhoud van het meerjarenplan nóg belangrijker als basis voor het interbestuurlijk toezicht.

Het ministerie bereidt een algemene maatregel van bestuur (AMvB) voor. Deze beschrijft de eisen waaraan het meerjarenplan moet voldoen. Naar verwachting moeten gemeenten niet alleen een beschrijving geven van de lokale bibliotheekvoorziening, maar ook een onderbouwing van de gemaakte keuzes aan de hand van ken- en stuurgetallen. Ook moet het duidelijk maken hoe bibliotheken, in samenwerking met andere sociaal-culturele voorzieningen, bijdragen aan relevante maatschappelijke opgaven. Tot slot voorzien we dat het meerjarenplan een begroting moet bevatten, waarin ook de inzet van middelen voor bibliotheekwerk inzichtelijk wordt gemaakt.

Bestuurlijk overleg Wsob Gelderland

Gelderland heeft -landelijk gezien- een bibliotheeknetwerk dat bovengemiddeld presteert tegen een benedengemiddelde bijdrage per inwoner². Dat netwerk levert onmisbare bijdragen aan steeds uitdagender opgaven op het gebied van leefbaarheid, kansengelijkheid en vestigingsklimaat.

Provincie Gelderland staat positief tegenover de zorgplicht. Tegelijkertijd biedt deze onvoldoende waarborgen voor toekomstbestendig bibliotheekwerk in Gelderland. Daarom is een bestuurlijke stuurgroep samengesteld, waarin stelselpartners gezamenlijk werken aan het behoud en het versterken van het Gelderse bibliotheekwerk. Om dit te bereiken zijn aanvullende bestuurlijke afspraken nodig, bijvoorbeeld over samenwerking, een ontwikkelagenda, een Gelders format voor het meerjarenplan, de manier waarop we de ontwikkeling van het Gelders bibliotheeknetwerk gaan volgen en daarover als stelselpartners met elkaar het gesprek voeren.

Een aantal gemeenten in onze provincie kiest ervoor nu al een meerjarenplan samen te stellen. Zij zien dit als een instrument om te onderbouwen waarom het nodig is om de rijksmiddelen die hiervoor bedoeld zijn aan bibliotheekwerk te besteden. Om die gemeenten te ondersteunen, bereidt de stuurgroep een gebruikersvriendelijk format voor het meerjarenplan voor, dat met betrokkenheid van gemeenten en bibliotheken tot stand komt.

² De gemiddelde subsidie per inwoner (excl. huisvestingslasten) in Gelderland bedroeg in 2024 € 16,79. Landelijk is dat € 18,49. De subsidie per inwoner door Gelderse gemeenten liep uiteen van € 11,62 tot € 29,57. Dit verschil wordt deels verklaard door verschillen in huisvestingslasten. (Bron: Wsob Gegevenslevering 2024).

Datum

11 februari 2026

Zaaknummer

2024-002361

Blad

3 van 3

Hoe blijft u betrokken?

Het is heel waardevol dat via VNG Gelderland drie gemandateerde vertegenwoordigers namens de 51 gemeenten zitting hebben in de stuurgroep. En dat zij zich willen inzetten voor het betrekken van hun collega's. Op deze manier kunnen we als stuurgroep op een slagvaardige en zorgvuldige manier bestuurlijke afspraken voorbereiden met draagvlak onder de Gelderse gemeenten. Vanzelfsprekend blijft het aan de gemeenten zelf om de voorgestelde bestuurlijke afspraken op de geëigende manier te bekrachtigen.

De wethouders die namens VNG Gelderland deel uitmaken van de stuurgroep zullen in de komende maanden in verschillende overleggen hun collega's op de hoogte houden, input en feedback ophalen³. Alle vergaderstukken van de bestuurlijke stuurgroep Wsob Gelderland zijn terug te lezen op de [site van VNG Gelderland](#).

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus
Commissaris van de Koning

Johan Osinga
Secretaris

Bijlage(n)

- Update wetswijziging Wsob

³ Gemeenten zijn in de stuurgroep vertegenwoordigd door de wethouders B. Schouten (Gemeente Wijchen), J. Kock (Gemeente Oude IJsselstreek) en K. Bijl (Gemeente Ede).